

Tko je otac vašeg djeteta?

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2010/1/28 13:45:02

Ako ste mislili da se kao otac djeteta može upisati stvarni, biološko otac, grdno ste se prevarili. U Hrvatskoj, zbog presumpcije u Obiteljskom zakonu da je otac rođenog djeteta braèni drug majke, po sili zakona upisuje se braèni drug, pa èak i bivši braèni drug taman bio i on dokazano neplodan. Biološkog oca Hrvatska ne priznaje. O tome sam govorio u Saboru 27. Sijeènja 2009. Evo fonograma moje rasprave.

Provedbeni zakon za ovu konvenciju (EU Konvenciju o ostvarivanju dječjih prava) u Hrvatskoj je Obiteljski zakon. Ja smatram, da nakon ratifikacije ove konvencije obaveza je ministarstva da što hitnije Vladi, a Vlada Saboru predloži izmjene dijelova Obiteljskog zakona koji po mom sudu uskraøuju pravo djeteta da ima oca, onoga tko je stvarno biološki otac. To æu ilustrirati na dva primjera.

Prvo, da je kojim sluèajem Marija Isusa rodila u Hrvatskoj, imala bi ozbiljnih problema jer bi ju Centar za socijalnu skrb zbog odredbe Obiteljskog zakona prisilio da mora upisati ime oca, odnosno da mora dati ime oca. Mislim da se radi o èlanku 56., ali nisam siguran, u kojem stoji da žena nakon poroda, ako nije dala ime oca u bolnici, biti æe pozvana pisanim putem u Centar za socijalnu skrb da bi dala ime oca.

Primjer o kojem vam govorim, nakon što su ju 3 mjeseca izluðivali, žena je odlueila pronaæi jednog poznanika koji je pristao da njega upiše kao ime oca, da ju država prestane maltretirati sa zahtijevanjem ime oca. I tako su napravili. Sada pitam koji je to interes države da ženu koja je rodila, koja nije u braku, koja ne živi u vanbraènoj zajednici pozivamo i tjeramo da veli tko je otac ako ona to neæe reæi ili možda ne zna, sasvim svejedno? Koji je to interes djeteta da država natjera majku na takvo ponašanje? One koje su bile žilavije, upornije i nakon 6 mj. su odbile èak i odazivat se više na pozive Centra za socijalnu skrb i rubrika otac je ostala prazna ili piše nepoznato. Je li takvo ponašanje, takva odredba zakona sukladna ovoj konvenciji?

Drugi sluèaj, kada se obitelj koju tobože štitimo obiteljskim zakonom, a u ovom prvom sluèaju obitelji ni nema, ona ne postoji i sama èinjenica rođenja djeteta neæe stvoriti obitelj. Obitelj se raspadne, partneri se dogovorno raziðu, podijele imovinu bez tuènjave, fizièkog zlostavljanja i 2 ili 3 godine više ne žive zajedno. Nakon toga pokrenu zakonom predviðeni postupak rastave braka pred sudom, ali desi se da žena u tom postupku u to vrijeme rodi dijete. Po slovu našeg obiteljskog zakona kao otac tog djeteta mora biti upisan formalni braèni drug majke.

Mora biti upisan braèni drug, formalni braèni drug te majke. Biološki otac ne osporava oèinstvo, kaže: "Da, ja sam stvarni otac". Majka kaže: "Da, on je otac.", a formalni braèni drug kaže: "Ja i teoretski ne mogu biti otac jer 3 godine ne živimo zajedno." Ne, to nije dovoljno jer je Hrvatska država odlueila da su te 3 osobe nedovoljno sposobne prepoznati interes djeteta, nego kažu ovako: "Ako želite da se kao otac upiše stvarni otac, onda majka mora pred sudom pokrenuti postupak osporavanja oèinstva formalnom braènom drugu i tek nakon pravomoæne odluke suda mi æemo vam dozvoliti da se kao otac rođenog djeteta upiše biološki otac." Takva odredba postoji samo u još jednom zakonu, a on se zove Kuran. Doduše u našem zakonu je èak predviðeno i to da ako žena rodi dijete u roku od 300 dana nakon pravomoæne rastave braka, nakon rastave braka, opet æe se kao otac upisati bivši muž, braèni drug, a ne biološki otac, èak ni novi braèni supružnik nego bivši. U

Kuranu ne piše 300 dana nego je naveden je broj mjesečnih pranja kao granica ili prepreka tome. A što ako kada žena rodi to dijete s drugim partnerom formalni braćeni drug umre pa ga sudac ne može saslušati? Onda je sudac rekao ženi: "Znate što gospođo? Vaš formalni braćeni drug je mrtav, ja ga ne mogu saslušati. Vi ćete lijepo platiti 8 i pol tisuća kuna pa provest DNA analizu i uvjeriti se da nije on otac djeteta kojega ste vi rodili ako želite da se biološki otac upiše kao otac." Dakle, nema spora. Ponavljam vam, majka koja je rodila dijete kaže tko je otac, taj čovjek priznaje oćinstvo jer žive u vanbraćenoj zajednici, formalni braćeni drug veli: "Ne ja nisam otac jer 3 godine ju nisam čak ni vidio, a internetom se oćinstvo još ne može napraviti.", i nikakvu javnobilježničku ispravu, nikakvu ispravu Centra za socijalnu skrb država ne priznaje nego mora biti sudski postupak. To je tobože u interesu zaštita obitelji koja više ne postoji. Ona se raspala nažalost i stvaraju se 2 nove obitelji. Da bi ta majka s djetetom nakon 3 m. htjela uzeti putovnicu i s djetetom oćići u Europu mora imati suglasnost oca. To je formalni braćeni drug koji 3 godine živi u Kini npr. i radi u Kini. On mora oćići u Peking u naše veleposlanstvo, ako nekoga naće, ovjeriti punomoć, poslati u Zagreb da bi Hrvatska država bila onda toliko ljubazna prema materi i djetetu i dozvolila da dijete dobije putovnicu i slobodno putuje. A biološki otac je tu i pratio bi svoju partnericu i svoje dijete u Europu. Ne, to ne može jer smo mi obiteljskim zakonom rekli da se podrazumijeva da je otac onaj koji je sa ženom bio u braku ne samo za vrijeme trajanja braka nego i 300 dana nakon rastave braka.

To je 19. stoljeća konzervativni pristup koji ne poznaje i ne priznaje život. Napominjem odredbe u zakonu koje postoje dobre su i moraju ostati kada nastaju sporovi. Kada nema dogovora, suglasja. Međutim, zakon mora imati i predvidjeti mogućnost kada nije sporno oćinstvo ni majćinstvo. I kada 3 osobe izjavljuju i priznaju jedno te isto, Hrvatska je država ustala protiv jedne i druge obitelji u nastajanju i djeteta namećući rješnje koga će upisati kao oca.

Ja ću predložiti uskoro izmjene dopune tog dijela zakona i po reakciji državnog tajnika vidim da je to s gnušanjem će biti odbaćeno. Ako i dalje mislite da takve odredbe u obiteljskom zakonu moraju ostati i da su u svrhu zaštite interesa djeteta, ako to smatrate zaštite interesa djeteta onda ili obitelji nemate ili je neki drugi problem.

JOSIP FRIŠĆIĆ:

Hvala lijepo. Evo, ovo je bilo sveobuhvatno. Od svete obitelji do svih. Po raspravi imamo jednu repliku prijavljenu, uvaćene kolegice Ingrid Antićević-Marinović.

INGRID ANTIĆEVIĆ-MARINOVIĆ:

Pa mogla bih se složiti sa kolegom oko uzdržavanja u Obiteljskom zakonu koje norme su i dalje vrlo diskutabilne s obzirom da velika većina i to najćešće oćeva ne plaća uzdržavanje za svoju djecu. Međutim ove odredbe u Obiteljske koje se nalaze u našem Obiteljskom zakonu gotovo oduvijek, one su u nekom smislu i unaprijećene nalaze se u obiteljskim zakonima ili se negdje zove Zakon o braku, odnosima odraslih i djece tako se nekada i ranije naš zvao u svim zemljama, u anglosaksonskom zakonu u kontinentalnoj Europi dakle svugdje postoji presukcija da je muž majke otac djeteta. Moćete li kolega zamisliti obrnutu situaciju, da bi svaki puta ljudi koji su u braku i muž morao odlaziti da potvrde jeli to njegovo dijete. Istina je da je život puno bogatiji od samog zakona, pa ima izvanbraćene djece. Ali molim vas neka bar snose takvu odgovornost za takvo svoje ponašanje, jer mi moramo nažalost i djecu ućiti da bi kasnije kao odrasli bili odgovorne osobe da se iz seksualnog odnosa može roditi dijete. Pa onda ako je taj koji je u braku, odnosno ta koja je u braku to radi, pa valjda nisu toliko lijeni da idu u poseban postupak. Dakle, radi takvih i tih i takvih osoba mi bi morali mijenjati osnovnu presukciju da je muž žene otac djeteta. Pa molim vas, to ni u Švedskoj nema, ni u Finskoj nemate. I ova pravna pretpostavka da je i dijete koje je roćeno nakon prestanka braka 300 to također ide in favorem djeteta jer društvo i država žele da dijete ima oca. A zato i postoji u Obiteljskom zakonu ako tomu nije tako mogućnosti da svi oni koji smatraju da nisu oćevi, odnosno majke odrećene djece mogu u odrećenom razdoblju i u odrećenim rokovima pobijati majćinstvo, odnosno pobijati oćinstvo. Eto toliko radi istine i radi samog prava.

JOSIP FRIŠĆIĆ:

Hvala lijepo. Odgovor na repliku kolega Lesar. Izvolite.

DRAGUTIN LESAR:

Hvala lijepa. Kao što to i često biva kolegica Ingrid ne sluša pažljivo pa onda replicira na potpuno krivu stvar.

Bio sam vrlo jasan, odredba koja postoji mora ostati ali se mora dopuniti. I nije točno da zakonodavstvo drugih država ne poznaje situaciju i mogućnosti i odstupa od opće definicije da je ženin muž obavezno otac i predviđa mogućnost ukoliko se sva tri partnera, odnosno tri osobe o tome dogovorno izjasne da država to uvažava bez sudbenog postupka. U Švedskoj ne idu na sud da bi taj problem riješili, nego je to ovlast socijalne službe. A ja sam upravo govorio o tome da socijalna služba mora prihvatiti takvu izjavu sva tri partnera kao činjenicu, a ne sudbeni postupak. Ne, ne u Hrvatskoj je potrebno isključivo sudski postupak pobijanja ožinstva. I slučajeve koje sam iznosio ne radi se o sporu o uzdržavanju djeteta niti o odbijanju alimentacije, nego samo u pitanju o tome tko je otac. Razlikujemo se u tome koje će tijelo vlasti evidentirati dogovor oca biološkog oca i matere. Kod nas isključivo sud. O tome sam govorio.

PS. Samo dan nakon ove rasprave u ruke sam dobio dokumentaciji jednog slučaja kakve opisujem . Ukratko, po sili zakona kao otac djeteta upisan je bivši braćeni drug koji je od rođenja neplodan ! I koji izjavljuje da nije otac. A biološki otac izjavljuje da je otac. Dijete je rođeno u listopadu 2008. Godine Od tada se majka i biološki otac djeteta pokušavaju izboriti za pravo upisa kao roditelji djeteta. Još nisu uspjeli.